

Всесірне Воздвиження чесного і животворного Хреста **- 14 вересня**

Антифон 1

Стих 1: Боже, Боже мій, зваж на мене, чому ти оставив мене? Далеко від спасення мого слова гріхопадінь моїх (Пс 21,2).

Приспів: Молитвами Богородиці, Спасе, спаси нас.

Стих 2: Боже мій, закличу вдень і не вислухаєш, і вночі, і не в безумство мені (Пс 21,3).

Приспів: Молитвами Богородиці, Спасе, спаси нас.

Стих 3: А ти у святому живеш, хвало ізраїлева (Пс 21,4).

Приспів: Молитвами Богородиці, Спасе, спаси нас.

Слава і нині:

Якщо співаємо 2ий антифон: Приспів: Молитвами Богородиці, Спасе, спаси нас.

Як ні то співаємо: Єдинородний Сину

Антифон 2

Стих 1: Чому, Боже, відкинув Ти до кінця, розгнівалася ярість Твоя на вівці пасовиська Твого? (Пс 73,1)

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, що плоттю розп'явся, співемо Тобі: Алилуя.

Стих 2: Пом'яни соньм Твій, що його придбав Ти іздавна, ізбавив Ти жезлом насліддя Твого (Пс 73,2).

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, що плоттю розп'явся, співемо Тобі: Алилуя.

Стих 3: Гора Сіон ота, в якій Ти вселився (Пс 73,2).

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, що плоттю розп'явся, співемо Тобі: Алилуя.

Слава і нині: Єдинородний Сину:

Антифон 3

Стих 1: Господь возцарився, нехай гніваються люди, возсідає на херувимах, нехай порушиться земля (Пс 98,1).

Тропар (глас 1): Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє, перемоги благовірному народові на супротивників даруй і хрестом Твоїм охорони люд Твій.

Стих 2: Господь у Сіоні великий і високий є над усіма людьми (Пс 98,2).

Тропар (глас 1): Спаси, Господи...

Стих 3: Нехай ісповідяться імені Твоєму великому, бо страшне і святе воно (Пс 98,3).

Тропар (глас 1): Спаси, Господи...

Вхідне: Возносіть Господа Бога нашого і поклоняйтеся підніжжю ніг Його, бо святе воно (Пс 98,5).

Тропар (глас 1): Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє, перемоги благовірному народові на супротивників даруй і хрестом Твоїм охорони люд Твій.

Слава і нині:

Кондак (глас 4): Вознісся Ти на хрест волею Своєю. Новому людові Твоєму, що Твоє ім'я носить, даруй щедроти Твої, Христе Боже. Возвесели силою Твоєю благовірний народ, перемоги на супротивників дай йому, що за посібник має Твоє оружжя миру, непоборну перемогу.

Замість Трисвятого: Хресту Твоєму поклоняємось, Владико, і святее восекресіння Твоє славимо.

Прокімен (глас 7): Возносіть Господа Бога нашого і поклоняйтеся підніжжю ніг Його, бо святе воно (Пс 98,5).

Стих: Господь возцарився, нехай гніваються люди (Пс 98,1).

Апостол: (1Кр 1,18-24)

Браття, слово про хрест – глупота тим, що погибають, а для нас, що спасаємося, сила Божа. Писано бо: «Знищу мудрість мудрих і розум розумних знівечу! Де мудрий? Де учений? Де дослідувач віку цього?» Хіба Бог не зробив дурною мудрість цього світу? А що світ своєю мудрістю не спізнав Бога у Божій мудрості, то Богові вгодно було спасти віруючих глупотою проповіді. Коли юдеї вимагають знаків, а греки мудрости шукають, – ми проповідуємо Христа розп'ятого: – ганьбу для юдеїв, і глупоту для поган, а для тих, що покликані, – чи юдеїв, чи греків – Христа, Божу могутність і Божу мудрість.

Алилуя (глас 1): Пом'яни соньм Твій, що його придбав Ти із давна (Пс 73,2).

Стих: Бог же – цар наш перше віку, вчинив спасіння посеред землі (Пс 73,12).

Євангеліє: (Ів 19,6-11. 13-20. 25-28. 30-35): У той час, зібрали первосвященники та старшина раду й ухвалили Ісуса вбити. І привели його до Пилата, кажучи: Візьми і розпни його! Каже Пилат їм: «Беріть його ви і розпніть, я бо жадної провини не знаходжу на ньому.» А юдеї йому: «У нас є закон, і за законом мусить він умерти, бо він із себе Сина Божого зробив.» Як почув те слово Пилат, стривожився ще дужче. Повернувся він ще раз у Преторію та й каже Ісусові: «Звідкіля ти?» Не дав же йому Ісус одвіту. «Зо мною не розмовляєш, – каже йому Пилат, – чи не знаєш, що в мене влада відпустити тебе і влада розп'ясти тебе?» І відрік Ісус: «Не мав би ти надо мною ніякої влади, якби тобі не було дано згори. Через те на отому, хто мене тобі видав, більший гріх.»

Тож зачувши ті слова, вивів Пилат Ісуса і сів на судівське сидіння, на місці, яке має назву Літостротон, а по-єврейському – Гаввата. А був то день, коли споготовлювали Пасху, близько шостої години. І каже до юдеїв: «Ось цар ваш.» Ті ж закричали: «Геть! Геть! Розпни його!» А Пилат їм: «Маю я вашого царя розп'ясти?» І відповіли первосвященники: «Нема в нас царя, тільки кесар!» І тоді видав він його їм на розп'яття. І забрали вони Ісуса; і, несучи для себе хрест, вийшов він на місце, зване Череп, а по-єврейськи Голгота, де його і розп'яли, а з ним двох інших: по одному з кожного боку, Ісуса ж – посередині. Пилат же звелів написати напис і на хресті його примістити. Написано було: «Ісус Назарянин Цар Юдейський.» Багато з юдеїв читали той напис, місце бо, де розп'ято Ісуса, було близько міста. Написано ж напис було по-єврейському, по-грецькому і по-римському.

А при хресті Ісусовім стояли його мати, сестра його матері, Марія Клеопова та Марія Магдалина. Бачивши Ісус матір і біля неї учня, що стояв, – а його ж любив він, – мовить до матері: «Жінко, ось син твій.» А тоді й до учня мовить: «Ось матір твоя.» І від тієї хвили учень узяв її до себе. А по тому Ісус, знаючи, що все вже довершилося, щоб здійснилось Писання, промовив: «Спраглий я!» І, скоштувавши оцту, вимовив Ісус: «Звершилось»; і схиливши голову, віддав духа.

Через те, що це була п'ятниця, отже, щоб не залишилися в суботу тіла на хресті, – бо був Великдень тієї суботи, – то юдеї попросили Пилата, щоби переламали їм голінки й познімали з хреста. Отож вояки прийшли і переламали першому голінки і другому, який був з ним розп'ятий. Та коли підступили до Ісуса й побачили, що він уже мертвий, то голінок не перебивали йому, лиш один з вояків проколов йому списом бік. І потекла негайно ж кров – і вода. І той, який бачив, свідчить те, і правдиве свідчення його; і він знає, що говорить правду – щоб ви теж увірували.

Замість Достойно: Величай, душе моя, Господа, пречесний хрест Господень.

Ірмос (глас 8): Таїнственний рай Ти, Богородице, що невідільно виростила Христа. Він на землі насадив хресне життєносне древо. Йому, що Його нині возносять, поклоняючись, Тебе величаємо.

Причасний: Знаманувалося на нас світло лица Твого, Господи (Пс 4,7). Алилуя (х3).

Після Літургії співаємо: Хресту Твоєму поклоняємось, Владико, і святеє воскресіння Твоє славимо (х3).